

**AKMENĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS
2017 METŲ BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

2018-02-20

Naujoji Akmenė

Akmenės rajono savivaldybės 2017 m. gruodžio 31 d. metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį (toliau – rinkinys) parengė Akmenės rajono savivaldybės administracija (toliau – Administracija), įregistruota 1998 m. balandžio 20 d., registro Nr. 017481, įstaigos kodas 188719391, buveinė: L. Petravičiaus a. 2, LT-85132 Naujoji Akmenė. Rinkinyje teikiama informacija apie Akmenės rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) tarybos 2017 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. T-17(E) patvirtinto biudžeto pajamų ir asignavimų plano biudžetiniams metams įvykdymą.

Savivaldybės biudžete sukaupiamos lėšos, reikalingos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu priskirtoms savivaldybės funkcijoms ir savivaldybei įstatymais perduotoms valstybės funkcijoms atlikti, Savivaldybės tarybos patvirtintoms Savivaldybės 2017–2019 metų strateginio veiklos plano programoms finansuoti.

Savivaldybės biudžetas sudaromas ir tvirtinamas biudžetiniams metams – 12 mėnesių biudžeto laikotarpiui, prasidedančiam sausio 1 d. ir pasibaigiančiam gruodžio 31 d.

Savivaldybės biudžeto apskaitą tvarko ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį rengia Administracijos struktūrinis padalinys – Finansų ir biudžeto valdymo skyrius.

Finansų ir biudžeto valdymo skyrius, siekdamas užtikrinti efektyvų ir racionalų Savivaldybės finansinių išteklių valdymą ir jų naudojimą, savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu ir kitais įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Akmenės rajono savivaldybės tarybos sprendimais, Akmenės rajono savivaldybės mero potvarkiais, Akmenės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais, Administracijos nuostatais ir kitais teisės aktais.

Biudžeto vykdymo ataskaitoje pateikiami duomenys išreikšti Lietuvos Respublikos piniginiiais vienetais – eurai.

Pajamų ir išlaidų apskaitai taikomas pinigų principas. Pajamos ir išlaidos pripažįstamos, registruojamos apskaitoje ir rodomos biudžeto vykdymo ataskaitose tą ataskaitinį laikotarpį, kurį yra gaunami arba išleidžiami pinigai. Savivaldybės 2017 m. biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys sudarytas į Savivaldybės biudžetą gautų pajamų apskaitos duomenų ir Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų pateiktų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pagrindu.

Savivaldybės biudžeto pajamos

Savivaldybės 2017 m. patvirtintas biudžeto pajamų planas (be skolintų lėšų) 22 654,0 tūkst. eurų. Per 2017 m. biudžeto pajamų planas padidintas 1 697,5 tūkst. eurų, iš jų: 1 447,9 tūkst. eurų investiciniams projektams bei kelių priežiūros ir plėtros programai finansuoti, 115,2 tūkst. eurų dėl minimalios mėnesinės algos padidinimo patirtoms išlaidoms kompensuoti, 62,0 tūkst. eurų biudžetinių įstaigų pajamų už teikiamas paslaugas ir turto nuomą padidinimui, 72,4 tūkst. eurų patikslintos specialiosios tikslinės dotacijos. Taip pat 2017 m. biudžeto pajamų planas sumažintas 52,8 tūkst. eurų, iš jų: 27,6 tūkst. eurų mokinio krepšelio lėšų dėl mokinių skaičiaus sumažėjimo, 25,2 tūkst. eurų specialiųjų tikslinių dotacijų lėšos. Patikslintas 2017 m. biudžeto pajamų planas (be skolintų lėšų) 24 298,7 tūkst. eurų, įvykdytas 24 686,1 tūkst. eurų, arba 101,6 proc. Gauta 387,4 tūkst. eurų daugiau įplaukų nei planuota, iš jų gyventojų pajamų mokesčio – 354,9 tūkst. eurų.

Pajamų ir pelno mokesčių planas įvykdytas 104,3 proc. ir gauta 354,9 tūkst. eurų viršplaninių pajamų.

Turto mokesčių planas įvykdytas 137,3 proc. ir gauta 188,4 tūkst. eurų viršplaninių pajamų.

Prekių ir paslaugų mokesčių surinkimo planas įvykdytas 92,1 proc. ir gauta 69,2 tūkst. eurų pajamų mažiau nei planuota. Šių mokesčių planas neįvykdytas, nes liko nesurinkta 49,2 tūkst. eurų vietinės rinkliavos mokesčio (planuota gauti pajamų 552,0 tūkst. eurų, surinkta pajamų 502,8 tūkst. eurų).

Dotacijų planas įvykdytas 98,95 proc. (planuota gauti 13 623,8 tūkst. eurų, gauta 13 481,4 tūkst. eurų), iš jų:

- Europos Sąjungos finansinės paramos lėšų planas 594,9 tūkst. eurų, įvykdyta 483,1 tūkst. eurų, tai sudaro 81,2 proc. planuotų lėšų;

- dotacijų iš kitų valdymo lygių planas įvykdytas 99,8 proc. Liko nepanaudota 30,6 tūkst. eurų;

- specialiosios tikslinės dotacijos patikslintas planas – 7 047,3 tūkst. eurų. Planas įvykdytas 99,6 proc., arba 25,0 tūkst. eurų, mažiau nei planuota. Liko nepanaudota 4,5 tūkst. eurų socialinėms išmokoms ir kompensacijoms skaičiuoti; socialinei paramai mokiniams 12,3 tūkst. eurų, iš jų: 0,7 tūkst. eurų lėšų mokinio reikmėms įsigyti, 10,4 tūkst. eurų lėšų produktams įsigyti, 1,1 tūkst. eurų administravimo išlaidų; 1,1 tūkst. eurų socialinėms paslaugoms; 1,2 tūkst. eurų – savivaldybei priskirtai valstybinei žemei ir kitam valstybiniam turtui valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise; 0,4 tūkst. eurų neveiksnių asmenų būklės peržiūrėjimui užtikrinti ir 5,5 tūkst. eurų kitai tikslinei dotacijai. Bendrosios dotacijos kompensacijos lėšų valstybės tarnautojams 15 proc. apskaičiuoto gražintino neišmokėto darbo užmokesčio nepanaudota dalis 0,2 tūkst. eurų gražinta į Valstybės biudžetą.

Valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti planuota panaudoti 1 386,8 tūkst. eurų, planas įvykdytas 99,6 proc. Liko nepanaudota 4,1 tūkst. eurų Papilės Simono

Daukanto gimnazijos ikimokyklinio ugdymo skyriaus „Kregždutė“ šilumos ūkiui atnaujinti, nes nupirkta pigesnė paslauga.

Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti nepanaudotos lėšos – 19,7 tūkst. eurų – 2017 m. gruodžio mėn. gražintos į Valstybės biudžetą.

Kitų pajamų planas – 956,2 tūkst. eurų, įvykdyta 1007,9 tūkst. eurų, arba 105,4 procento, iš jų:

- turto pajamų planas – 227,0 tūkst. eurų, planas įvykdytas 278,6 tūkst. eurų, arba 122,7 proc.;
- nuomos mokestis už valstybinę žemę įvykdytas 140,3 proc., arba 30,2 tūkst. eurų daugiau nei planuota.

Pajamų už prekes ir paslaugas planas – 726,2 tūkst. eurų, planas įvykdytas 710,3 tūkst. eurų, arba 97,8 proc. Negauta pajamų 16,1 tūkst. eurų (pajamų už patalpų nuomą 15,2 tūkst. eurų, įmoku už išlaikymą švietimo, socialinės apsaugos ir kitose įstaigose – 1,0 tūkst. eurų).

Pajamų iš baudų ir konfiskacijos planuota gauti 2,0 tūkst. eurų, gauta – 15,9 tūkst. eurų.

Kitų neišvardytų pajamų planas – 1,0 tūkst. eurų, planas įvykdytas 3,1 tūkst. eurų, arba 2,1 tūkst. eurų daugiau nei planuota.

Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamų planas – 7,7 tūkst. eurų, planas įvykdytas 11,7 tūkst. eurų. Papildomai gauta 4,0 tūkst. eurų. Didžiąją pajamų dalį sudaro pastatų ir statinių realizavimo pajamos – 3,7 tūkst. eurų (pastatų ir statinių realizavimo pajamų nebuvo planuota gauti), kito ilgalaikio materialiojo turto realizavimo pajamų planuota gauti 1,0 tūkst. eurų, gauta – 0,5 tūkst. eurų; atsargų realizavimo pajamos – 1,8 tūkst. eurų (planuota 1,0 tūkst. eurų).

Savivaldybė 2017 m. planavo paimti 20,0 tūkst. eurų ilgalaikių paskolų. Paskolos paimtos 100 proc.

Savivaldybės biudžeto išlaidos

Patikslintas metinis išlaidų planas – 27 025,9 tūkst. eurų, įvykdytas – 24 090,2 tūkst. eurų arba planas įvykdytas 89,1 proc.

Didžiausia Savivaldybės biudžeto išlaidų dalis tenka švietimo sistemai – 40,5 proc., mažiausia dalis – gynybai 0,1 proc.

Bendros valstybės paslaugos. Išlaidų lėšos panaudotos 83,0 proc. Nepanaudota 457,5 tūkst. eurų, iš jų išlaidoms – 299,2 tūkst. eurų.

Darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms mokėti nepanaudota 124,4 tūkst. eurų – dėl darbuotojų nedarbingumo, darbuotojų išleidimo vaiko priežiūros atostogų.

Prekių ir paslaugų naudojimui nepanaudota 171,6 tūkst. eurų – pirkti mažiau ir už mažesnę kainą.

Savivaldybė planavo sumokėti 29,4 tūkst. eurų palūkanų, lėšos panaudotos 92,9 proc., arba 27,3 tūkst. eurų, nes planuota paskola nupirkta metų pabaigoje ir mažesne palūkanų norma negu planuota.

Materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti nepanaudota 158,3 tūkst. eurų, nes informacinių sistemų modernizavimo ir Savivaldybę reprezentuojančio filmo kūrimo darbai atidėti 2018 m., o stelažai archyvo funkcijų vykdymui įsigyti iš kitų finansavimo šaltinių;

- projektams vykdyti nepanaudota 74,90 tūkst. eurų, iš jų:

- projektui „Akmenės rajono savivaldybės administracinio pastato modernizavimas tame tarpe Civilinės metrikacijos skyrius“ vykdyti nepanaudota 33,5 tūkst. eurų, nes rangovas sustabdė darbus dėl nepalankių oro sąlygų;

- projektui „Papilės seniūnijos pastato atnaujinimas“ vykdyti nepanaudota 41,1 tūkst. eurų, nes vėlavo projektavimo paslaugų atlikimas, techninis prižiūrėtojas buvo sustabdęs rangos darbų atlikimą.

Gynyba. Gynybos išlaikymui lėšos panaudotos 100,0 procentų.

Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga. Skirtos lėšos panaudotos 95,7 proc. Liko nepanaudota 16,5 tūkst. eurų, iš jų: darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms mokėti 10,7 tūkst. eurų dėl darbuotojų nedarbingumo ir 5,8 tūkst. eurų prekių ir paslaugų naudojimui.

Ekonomika. Lėšos panaudotos 80,2 procento. Nepanaudota 471,7 tūkst. eurų, iš jų:

- darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms mokėti nepanaudota 12,2 tūkst. eurų, dėl darbuotojų nedarbingumo;

- prekių ir paslaugų naudojimui nepanaudota 288,5 tūkst. eurų, nes dalis paslaugų ir remonto darbų nenupirkta arba nupirkta pigiau;

- kitiems einamiesiems tikslams nepanaudota 8,5 tūkst. eurų, nes:

- miškų priežiūrai nepanaudota 2,1 tūkst. eurų skirtų asignavimų, nes negauta pajamų už medžiojamųjų gyvūnų išteklių naudojimą;

- nevyriausybinėms organizacijoms remti (kaimo bendruomenėms remti) nepanaudota 0,6 tūkst. eurų, nes buvo pateiktas mažesnis lėšų poreikis, nei planuota;

- Savivaldybės smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros programai įgyvendinti nepanaudota 5,8 tūkst. eurų, nes du pareiškėjai nepatiksino dokumentų, kurie numatyti Akmenės rajono savivaldybės smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros programoje.

Materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti nepanaudota 162,5 tūkst. eurų dėl projektų veiklų perkėlimo į 2018 m., vėluojančių pirkimo procedūrų, techninių projektų parengimo, eksperto išvadų bei statybos leidimų išdavimo, užsitęsusių viešųjų pirkimų procedūrų.

Aplinkos apsauga. Lėšos panaudotos 89,5 proc. Nepanaudota 152,6 tūkst. eurų, iš jų:

- prekių ir paslaugų naudojimui nepanaudota 130,1 tūkst. eurų, iš jų:

- miestų ir gyvenviečių viešasis ūkis nepanaudojo 29,1 tūkst. eurų, nes pigiau nupirkto želdinių priežiūros paslaugos ir patys želdiniai;

- kitoms paslaugoms panaudota 100,1 tūkst. eurų mažiau nei planuota, nes pigiau nupirkto paslaugos, kurios bus vykdomos 2018 m;

- kitoms išlaidoms planuotų lėšų nepanaudota 13,5 tūkst. eurų, nes tvarkytinų vietų atsirado mažiau nei planuota;

- materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti nepanaudota 8,8 tūkst. eurų projektui „Vandens gerinimo įrenginių nauja statyba (rekonstrukcija) Akmenės rajone“ vykdyti, nes su projektavimo ir rangos darbų vykdytojais sutartys pasirašytos tik 2017 m. liepos mėn., darbai atlikti ne iki galo.

Būstas ir komunalinis ūkis. Skirtos lėšos panaudotos 55,9 proc. Nepanaudota 491,7 tūkst. eurų, iš jų:

- prekėms ir paslaugoms nepanaudota 58,7 tūkst. eurų, nes paslaugos miestų ir gyvenviečių viešajam ūkiui prižiūrėti ir paslaugoms teikti nupirkto už mažesnę kainą;

- projektams vykdyti nepanaudota 433,0 tūkst. eurų dėl vėluojančių pirkimo procedūrų, techninių projektų parengimo, eksperto išvadų bei statybos leidimų išdavimo, užsitęsusių viešųjų pirkimų procedūrų.

Sveikatos apsauga. Lėšos panaudotos 74,7 proc. Nepanaudota 101,8 tūkst. eurų, iš jų projektams vykdyti nepanaudota 92,9 tūkst. eurų, nes vėlavo ES investicijų priemonės projektų finansavimo sąlygų aprašo patvirtinimas, ilgiau nei planuota užtruko pirkimo procedūros.

Poilsis, kultūra ir religija. Skirtos lėšos panaudotos 7,1 proc. Nepanaudota 937,2 tūkst. eurų, iš jų projektams vykdyti nepanaudota 901,2 tūkst. eurų: kūno kultūros ir sporto paslaugų įgyvendinimas – 70,0 tūkst. eurų, bibliotekos rekonstrukcijai – 702,9 tūkst. eurų, nes pasirašius projekto finansavimo sutartis, gautas ES lėšų avansas, naudotas projektų sąskaitoms apmokėti, o gražintos lėšos naudotos kaip projekto apyvartinės lėšos; dėl užsitęsusių statybos leidimų išdavimo; viešųjų pirkimų procedūrų.

Švietimas. Lėšos panaudotos 98,6 proc. Nepanaudota 148,0 tūkst. eurų:

- dėl tėvų nesavalaikio atsiskaitymo už vaikų išlaikymą nesurinkta lėšų ir atitinkamai mažiau padaryta išlaidų – 14,4 tūkst. eurų;

- materialiojo ir nematerialiojo turto išlaidų planuota 929,8 tūkst. eurų, faktiškai išleista 840,2 tūkst. eurų, arba planas įvykdytas 93,4 proc., nes gavus papildomą finansavimą iš Valstybės investicijų programos, Savivaldybės biudžeto lėšos liko nepanaudotos; dėl pastatų atnaujinimui ir modernizavimui netinkamų oro sąlygų užsitęsė rangos darbų vykdymas.

Socialinė apsauga. Skirtos lėšos panaudotos 96,5 proc. Nepanaudota 158,7 tūkst. eurų, iš jų: senelių globos namai (pensionai) prekėms įsigyti ir paslaugoms pirkti nepanaudojo 44,6 tūkst. eurų;

lėšos socialinei paramai mokiniams nepanaudotos 12,3 tūkst. eurų, iš jų: 0,7 tūkst. eurų lėšų mokinio reikmėms įsigyti, 10,4 tūkst. eurų lėšų produktams įsigyti, 1,1 tūkst. eurų administravimo išlaidų. Asignavimai nepanaudoti dėl sumažėjusio paramos gavėjų skaičiaus ir dėl vaikų neatvykimo į ugdymo įstaigas dėl ligos ar kitų priežasčių; socialinėms pašalpoms socialiai pažeidžiamiems asmenims planuotos lėšos nepanaudotos 7,1 tūkst. eurų, nes dėl paramos kreipėsi mažiau gyventojų nei planuota.

Mokėtinis ir gautinis sumos, skolinimosi lėšos

Savivaldybės biudžeto mokėtinų sumų likutis 2017 m. gruodžio 31 d. sudarė 1 430,9 tūkst. eurų, iš jų išlaidoms – 126,8 tūkst. eurų, sandoriams dėl materialiojo ir nematerialiojo turto bei finansiniams įsipareigojimams vykdyti – 1 304,1 tūkst. eurų.

16,4 tūkst. eurų kreditinis įsiskolinimas darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui susidarė dėl gražintino darbo užmokesčio asmenims, kuriems už darbą apmokama iš valstybės ar savivaldybės biudžeto lėšų, dėl ekonomikos krizės neproporcingai sumažinto darbo užmokesčio (atlyginimo) dalies gražinimo. Savivaldybė 2017 m. gruodžio 31 d. gražintinomis sumomis pripažino ir Mokėtinų ir gautinų sumų ataskaitoje (forma Nr. 4) parodė 12,5 tūkst. eurų darbo užmokesčio ir 3,9 tūkst. eurų socialinio draudimo įmokų. Išlaidos darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui, lyginant su metų pradžios likučiu, sumažėjo 6,2 tūkst. eurų.

Už gruodžio mėnesį priskaičiuota 88,3 tūkst. eurų socialinių pašalpų ir kompensacijų; išlaidų už prekių ir paslaugų naudojimą – 22,0 tūkst. eurų; subsidijų važiavimo keleiviniu transportu nuostoliams dengti – 0,1 tūkst. eurų (sąskaitos gautos 2018 m. sausio mėnesį). Skolas padengti numatoma 2018 m. biudžete.

Išlaidos metų pabaigoje dėl finansinių įsipareigojimų vykdymo (paskolų gražinimo) sudaro 1 304,1 tūkst. eurų. 2017 m. Savivaldybė iš kredito įstaigos paėmė 20,0 tūkst. eurų paskolą investiciniam projektui vykdyti, gražino 20,0 tūkst. eurų ankstesniais metais paimtų paskolų.

Vykdam Lietuvos Respublikos 2017 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio nuostatas, Savivaldybės 2017 m. biudžete buvo numatyti biudžeto asignavimai iš nepanaudotų 2016 m. biudžeto lėšų likučio turimiems įsiskolinimams dengti.

Mokėtinų sumų, kurių įvykdymo terminas praleistas daugiau kaip 45 dienas, 2017 m. gruodžio 31 d. nebuvo. Bendras 2017 m. gruodžio 31 d. įsiskolinimas 65,6 tūkst. eurų mažesnis už buvusį metų pradžioje.

Savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl Savivaldybės kontroliuojamų įmonių prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų neviršijo 10 proc. prognozuojamų Savivaldybės biudžeto pajamų ir valstybės biudžeto bendrosios dotacijos kompensacijos lėšų ir 2017 m. gruodžio 31 d. sudarė 477,2 tūkst. eurų, t. y. 3,6 proc.

Gautinų sumų likutis 2017 m. gruodžio 31 d. – 58,1 tūkst. eurų. Jį sudaro gautinos įmokos už teikiamas paslaugas – vaikų maitinimą ikimokyklinėse įstaigose, mokslą sporto bei muzikos mokyklose; patalpų nuomą ir kompensuojamas komunalinių paslaugų sąnaudas, socialinių pašalpų permokos. Šios sumos planuojamos gauti 2018 m. I ketvirtį.

Metų pabaigoje Savivaldybės biudžeto sąskaitoje liko 3 323,1 tūkst. eurų, iš jų: 529,7 tūkst. eurų viršplaninių pajamų. Metų pabaigos biudžeto lėšų likutį sudaro 479,9 tūkst. eurų – tikslinės paskirties lėšos ir 2 843,2 tūkst. eurų – Savivaldybės biudžeto apyvartinės lėšos. Baigiamosioms apyvartoms Savivaldybė gavo 189,9 tūkst. eurų.

Savivaldybės biudžeto asignavimai, skirti asignavimų valdytojų programų sąmatoms vykdyti, iš Savivaldybės išdo buvo pervesti laiku ir vadovaujantis patvirtintomis biudžeto vykdymo taisyklių nuostatomis. Už programų vykdymą ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą, rezultatyvumą yra atsakingi asignavimų valdytojai.

Darytina išvada, kad Savivaldybė 2017 m. subalansavo Savivaldybės biudžeto piniginius srautus, įvykdė pajamų surinkimo planą, sumažino skolas.

Administracijos direktorė

Aromeda Laucienė